

XX. Raittiuslautakunta.

Raittiuslautakunnan vuodelta 1922 antama kertomus toiminnastaan sisälsi seuraavaa:

Lautakunnan kokoonpano ja toimihenkilöt. Lautakuntaan kuuluivat vuonna 1922 seuraavat henkilöt: teollisuusneuvos F. A. Paloheimo, pianoteknikko J. Virtanen, ylioppilas F. Kreander, sanomalehdentoimittaja A. E. Leino ja lehtori K. U. Suomela.

Lautakunnan valitsemana puheenjohtajana toimi teollisuusneuvos Paloheimo ja varapuheenjohtajana pianoteknikko Virtanen.

Lautakunnan sihteerin tointa on koko ajan hoitanut kaupunginviskaali E. Nyyssölä ja tämän ollessa kesälomalla lautakunnan jäsen Leino.

Lautakunnan raittiudenvälvojinä ovat toimineet seuraavat henkilöt: E. Leivo ja O. Paananen koko vuoden, T. Sohlman huhtikuun 12 p:n saakka, jolloin hän siirtyi sisäasiainministeriön kieltolakipoliisikomennuskunnan palvelukseen, toukokuun 6 p:n saakka virkaatekevänä mallinveistäjä A. Ebb ja viimeainitusta päivästä vuoden loppuun vakinaisena entinen poliisikonstaapeli F. F. Nyström. O. Paanasen nauttiessa vuoden loppupuolella yksityisasiainsa vuoksi virkavapautta on hänen sijaisenaan ollut varastonhoitaja H. Laine.

Lautakunnan toiminta. Lautakunnalla on ollut kaikkiaan 26 kokousta, ja niiden pöytäkirjain pykäläluku on 118.

Lautakunnan toiminta on lain mukaan kohdistunut kahdelle taholle: vakaumukselliseen raittiusvalistustyöhön ja kieltolain noudattamisen valvontaan.

Työskennellessään vakaumuksellisen raittiusvalistuksen levittämiseksi ja syventämiseksi pääkaupungissa on lautakunta ollut yhteistoiminnassa Suomen raittustoimiston, Suomen työväen raittiusliiton, Kieltolakiliiton, Helsingin raittiuspiirin, Goodtemplarlogen n:o 1 Balderin sekä useiden raittius- ja edistysseurain kanssa, järjestyttänyt niin aikuisille kuin lapsillekin monilukuisia sekä suomen- että ruotsinkielisiä raittiusaiheisia puhe-, esitelmä-, saarna- ja juhlatilaisuuksia, joissa on yhteensä ollut useita tuhansia kuulijoita, sekä jakanut näissä tilaisuuksissa ja varsinkin koteihin yhteensä kolmattakymmentätuhatta kappaletta seuraavanimisiä lentokirjasia: Granfelt, Raittiusliike; Bleuler-Waser, Alkoholien vaikutus eri sukupuolien välisiin suhteisiin; Seppälä, Nykyinen raittius työ; Voionmaa, Pienois kuvia Suomen raittiusrienoista; Hytönen, Katsaus Suomen raittiusliikkeen historiaan; Tolstoi, Mitä varten ihmiset päihdyttävät itsensä?; Myhrman, Naisen tehtävä raittius työssä; Helenius-Seppälä, Raittiuskysymyksen yhteiskunnallinen merkitys; Oker-Blom, Alkoholi ja hermoston taudit; Blocher, Alkoholikysymys ja työväenkysymys; Kassowitz, Onko alkoholi ravintoaine vai myrky?; Westergaard, Mitä tilasto-

tiede sanoo juovutusjuomain vaikutuksesta terveyteen?; Granfelt, Alkoholin vaikutukset ruumiin voimiin ja lämpöön; Kantele, Väkijuomain vaikutus rikollisuuteen Suomessa; Wegscheider, Työläisnainen ja alkoholi; Legrain, Alkoholismi ja tuberkulosi; Laitinen, Mitä sanoo kokeellinen tutkimus alkoholista tarttuviin tauteihin nähden?; Hellstén, Alkoholin vaikutuksesta lihaksien toimintaan; Henschen, Alkoholin vaikutus hermostoon; Henschen, Alkoholin vaikutus sydämeen ja verisuoniin sekä Tuulonen, Raittius ja rakkaus. Ruotsinkielisinä on jaettu seuraavat kirjaset: Sucksdorff, Ljus och skugga; Spjut, Samhället och alkoholen ja Rönholm, Nå, ett par glas gör då ingenting. Lasten raittiusopettajille on annettu muutamia kymmeniä kappaleita seuraavia kirjasia: Toivon työssä, Työ lasten ja murrosikäisten keskuudessa, Neuvoja Toivonliittojen perustamiseen ja hoitamiseen sekä Raittiusasian alkeet, jota paitsi lastenjuhliissa on jaettu aikuisille muutamia satoja sekä suomen- että ruotsinkielisiä kirjoitelmia Äidit ja alkoholi sekä pienokaisille kertomuksia Esko ja Paavo ja Tag dig i akt. Tämän lisäksi on lautakunta hankkinut kaikille poliisiasemille raittiuslehtiä ja raittiusaiheista tieto- ja kaunokirjallisuutta.

Kieltolain noudattamisen valvonta. Valvontatyön ovat nyt kuten ennenkin suorittaneet raittiuslautakunnan palveluksessa olevat edellämainitut valvojat, ja mainittakoon heidän toiminnastaan seuraavaa:

Selville on saatu kaikkiaan 182 rikosta, joista on saatettu syyteeseen 157 henkilöä. Oikeudessa on valvojain ilmisaamista rikoksista käsitelty loppuun 143, 25:n jutun siirtyessä vielä tähän vuoteen, osan niistä ollessa omistajaa vailla. Raittiudenvälvojin aloitteesta, vaikkakin — kotietsintäoikeuden heiltä nykyään puuttuessa — usein poliisin avulla, on takavarikoitu 9,729 litraa ja 219 pulloa väkijuomia. Valvojain syyteeseen saattamat henkilöt on tuomittu yhteensä 84,275 markan sakkoihin, jota paitsi kolme henkilöä on tuomittu ammattimaisesta väkijuomain myynnistä vankeusrangaistukseen.

Vuonna 1922 ovat, kuten aikaisemminkin, valvojain ilmaamat rikokset koskeneet alkoholipitoisten aineiden luvattonta myyntiä, kuljetusta tai hallussapitoa, viimeainittua kuitenkin ainoastaan sikäli kuin alkoholi on ollut ilmeisesti, joskaan ei aina todistetusti, myyntiä varten hankittua. Tästä johtuu, että raittiudenvälvojin toiminta on edelleenkin ollut kohdistettuna yksinomaan alkoholin luvattoman kaupan harjoittajia vastaan; yksityisten, väkijuomia käyttävien, henkilöiden ahdisteluun ei heidän aikansa mitenkään ole riittänyt.

Valvojain toiminta on ollut lautakunnan ja erittäinkin sen sihteerin tarkastuksen ja johdon alaisena. Valvojat ovat olleet yleisön tavattavina arkipäivisin klo 10—12 a. p. ja 6—8 i. p. lautakunnan toimistossa Länsi Ranta 10 ja kesäkuun 1 p:stä Mariankatu 12. Toiminnastaan ovat he päivittäin antaneet lautakunnalle seikkaperäiset kirjalliset selostukset sekä laatineet tilastoa takavarikkoon saattamistaan väkijuomista.

Mitään muistutuksia valvojain toimintaa vastaan ei vuoden kuluessa ole tehty.

Raittiuslautakunnan valvontatyön tehokkuus on tuntuvasti kärsinyt siitä, että valvojain lukumäärä (3) on kaupungin suuruuteen katsoen aivan liian vähäinen ja että nämäkin ovat viime kesäkuun 1 p:stä saaneet työskennellä kotietsintäoikeutta vailla, huolimatta siitä että ammattimainenkin kieltolain rikkominen tapahtuu useimmiten kodin piirissä. Valvojat ovat kyllä tällaisissa tapauksissa velvollisuutensa mukaan turvautuneet poliisiin, mutta tällainen avun hankkiminen on usein aiheuttanut hankaluuksia ja ajan hukkaa

rikollisen eduksi. Lisätäkseen valvontatyönsä tehoa on lautakunta kääntynyt kaupungnvaltuuston puoleen anoen yhden lisävalvojan asettamista ja valtuuston puoltolausetta kotietsintäoikeuksien myöntämiseksi jo toiminnassa oleville valvojille. Lautakunnan anomukset eivät kuitenkaan ole saavuttaneet valtuuston enemmistön kannatusta.

Lautakunnan määrärahan käyttö käy selville seuraavasta:

	Määräraha ¹⁾ . Smk.	Menot ¹⁾ . Smk.
Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot	5,100: —	3,910: —
Sihteerin ja valvojain palkat	66,000: —	66,000: —
Valistustoimintaan ja toimiston menoihin	22,000: —	21,777: 89
Valoon ja lämpöön	1,000: —	43: 20
Tarverahoiksi	3,000: —	2,957: 86
Yhteensä	97,100: —	94,6 ⁸ 8: 95

¹⁾ Tähän ei sisälly 8,550 markkaa, joka rahatoimikamarin kautta on maksettu vuokrana raittiuslautakunnan huoneistosta.